



ת"פ 6957/10/20 - מדינת ישראל נגד יאן אפי אזולאי, נתנאל מלסה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

22 מרץ 2023

ת"פ 6957-10-20 מדינת ישראל נ' אזולאי ואח'

לפני כבוד השופט בני שגיא, סגן נשיא
מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד סולי לביא

המאשימה:

נגד

יאן אפי אזולאי
על-ידי ב"כ עו"ד אמירא אניס
נתנאל מלסה (נדון)

הנאשמים:

גזר דין - נאשם 1

כללי

1. נאשם 1 (להלן - **נאשם 1 או הנאשם**) הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 23.9.20, סמוך לשעה 01:29 הגיעו הנאשמים לקיוסק בעיר הרצליה, כשהם לבושים קפוצ'ונים שחורים, כובעי הקפוצ'ונים מכסים את ראשיהם, עוטים מסכות על פניהם ומצוידים בחפץ הנחזה כאקדח (להלן - **האקדח**). הנאשמים ניגשו אל המתלונן, שעבד כמוכר בקיוסק, ונאשם 1 שאחז באקדח כיוון אותו לעבר המתלונן ואמר לו: "**תביא את הכסף, תוציא את הכסף**". בהמשך, נאשם 2 הורה למתלונן למהר, ניגש אל מאחורי הקופה ונצמד אל המתלונן בכוונה להפחידו ואמר לו "**פתח קופה**", המתלונן התמהמה בפתיחת הקופה ובמסירת הכסף, שאז נאשם 2 לקח את האקדח מנאשם 1, ביצע פעולה הנחזית כדריכת אקדח וכיוון את האקדח לעבר המתלונן, תוך שהנאשמים ממשיכים לדרוש מהמתלונן בצעקות ובאיומים כי ימסור להם את הכסף. המתלונן פתח את קופת הקיוסק בעוד נאשם 1 החל להוציא ממנה את שטרות הכסף ונאשם 2 מכוון את האקדח לעברו. הנאשמים עזבו את הקיוסק כשבאמתחתם סכום של ₪ 2,750 ואתם גנבו מקופת הקיוסק.

בגין המעשים המתוארים הורשע הנאשם כאמור בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות.

3. ביום 9.5.22 גזרתי על שותפו של הנאשם לכתב האישום עונש מאסר בן 9 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות. עונש זה היווה, הלכה למעשה, אימוץ עמדתם המשותפת של הצדדים, זאת נוכח הליך שיקומי ראוי ומרשים שעבר השותף, והמלצת שירות המבחן שניתנה בעניינו.

4. גם עניינו של נאשם 1 נראה ככזה ההולך לכיוון טיפולי-שיקומי, אלא שלאחר מספר תסקירים חיוביים, חלה תפנית שלילית, עד כי שירות המבחן במסגרת תסקירו האחרון נמנע מהמלצה טיפולית, מהלך חריג בפני עצמו שעה שעסקינן בנאשם צעיר (בן 20 במועד ביצוע העבירות).

עמוד 1

אעמוד על נתוניו של הנאשם והתנהלותו מול שירות המבחן.

ניסיונות השיקום שנערכו בעניינו של הנאשם

5. שירות המבחן ערך שישה תסקירים בעניינו של הנאשם מהם עלו הנתונים הבאים:

הנאשם, צעיר יליד שנת 2000, מאורס ומתגורר יחד עם בת זוגו בבית אמו, סיים 10 שנות לימוד, תיאר כי סבל מקשיי למידה, תפקוד לימודי לקוי והיעדרויות רבות מהלימודים, בין היתר על רקע אבחנה של הפרעת קשב וריכוז, בגינה אף נטל טיפול תרופתי למספר חודשים. לאורך שנות הלימודים עבר בין מספר מסגרות חנוכיות ובהן פנימייה והוסטל חירום לבני נוער במצבי סיכון. הנאשם לא גויס לצבא בשל פטור רפואי וקשיים נפשיים מהם סובל. עוד נמסר כי בשנתיים האחרונות חלה החמרה במצבו הנפשי בעקבות היותו קורבן להתנהגות אלימה מצד אחרים בעברו וכי פנה לטיפול פסיכיאטרי פרטי שהופסק לאחר מספר פעמים בודדות.

במסגרת צו פיקוח מעצרים הנאשם השתלב בפגישות טיפול פרטניות שבועיות ובמקביל פנה באופן עצמאי לפסיכיאטרית בקהילה לצורך אבחון וטיפול. הנאשם הביע צער על התנהלותו השגויה ומסר כי החל לערוך שינוי בחייו, התנתק מחברה שולית ומתמקד בלימודיו במכללת "האקר יו" ובמשפחתו. עוד תואר כי בגיל 16 השתלב פעמיים בכפר שיקום לנפגעי סמים "מלכישוע", כשבפעם השנייה סיים הליך טיפולי משמעותי. לדברי הנאשם הוא אינו משתמש בסמים מזה כשנה וחצי אולם לא נמסרו בדיקות שתן לשירות המבחן.

שירות המבחן התרשם מקושי בהצבת גבולות פנימיים, נטייה לפעול באימפולסיביות, וקושי בשמירה על רצף טיפולי. בנוסף, צוין כי הנאשם משליך חלק מהאחריות על שותפו לאירוע.

לצד האמור, שירות המבחן העריך כי החל ממעצרו ערך הנאשם שינוי בחייו הן מבחינה תעסוקתית והן ביחס ליכולתו להתבונן על דפוסי והתנהלותו ועל כן הומלץ על שילובו בקבוצה טיפולית.

בהתאם להמלצה, הנאשם שולב בקבוצה טיפולית אולם התקשה להגיע למפגשים באופן רציף והשתתפותו הופסקה. על אף האמור ביקש שירות המבחן ליתן לנאשם הזדמנות נוספת למצות את ההליך השיקומי.

במסגרת התסקיר הרביעי בעניינו תיאר שירות המבחן את השתלבותו של הנאשם בשיחות פרטניות ובהמשך השתלבות נוספת בקבוצה טיפולית וצוין כי הנאשם משתף פעולה באופן פעיל ומשמעותי. במקביל, השתלב הנאשם בעבודה ושמר על שגרת ספורט קפדנית. שירות המבחן המליץ לסיים בשלב זה את ההליך המשפטי תוך המלצה על ענישה בדמות מאסר על דרך של עבודות שירות והמלצה כי יילקחו בחשבון בגזירת העונש מאמציו של הנאשם לשמור על שגרת עבודה.

על רקע התסקיר הרביעי החיובי האופטימי, ובמסגרת ישיבת יום 22.6.22, ציין התובע את הדברים הבאים: "אני מאוד שמחתי לקרוא את התסקיר האחרון, המצביע על התקדמות משמעותית בהליך השיקומי, הלא פשוט, שעבר הנאשם. כפי שאמרתי בדיון האחרון, ובהתחשב בתסקיר, אנו נסכים כי הענישה בעניינו של נאשם 1, תהיה זהה לענישה שהוטלה על נאשם 2. בנסיבות אלה, אבקש מבית המשפט להפנות את נאשם 1 אל הממונה על עבודות שירות, שיבחן התאמתו לביצוע מאסר בעבודות שירות. ככל שיימצא כשיר, נטען ל- 9 חודשי מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית".

בהתאם לאמור, ובמסגרת אותה ישיבה, הוריתי על בדיקת התאמתו של הנאשם לביצוע עבודות שירות, והדין נדחה



לצורך קבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות.

מנקודת זמן זו, נראה היה כי הנאשם ביצע תפנית לאחור.

תחילה, לא התייצב הנאשם בפני הממונה על עבודות שירות, הגם שניתנו לו מספר הזדמנויות לעשות כן (אולם בהמשך ניאות לעשות כן).

ביום 20.9.22 הוגש תסקיר עדכון ביוזמת שירות המבחן, ממנו עלה כי הנאשם שב והחסיר מפגשים בקבוצה הטיפולית, עד אשר הופסקה השתתפותו בקבוצה. שירות המבחן התרשם כי שיתוף הפעולה של הנאשם אינו מספק וכי הוא מבטא מוטיבציה חיצונית בלבד לטיפול שמקורה בחשש מאימת הדין, ועל כן חזר בו מהמלצתו הקודמת וביקש לשחררו ממעורבותו בעניינו של הנאשם.

האמור בתסקיר שירות המבחן לובן במסגרת ישיבת יום 24.10.22, שאז ניתנה על ידי ההחלטה הבאה:
"הסיטואציה העולה מהתסקיר האחרון, במידה רבה, מתסכלת. הנאשם עבר הליך שיקום ממושך ואפקטיבי, והוצהר בדיון האחרון כי נוכח הליך השיקום יעתרו הצדדים, בהסכמה, לעונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, אלא שמאחר יותר התקבל תסקיר עדכני, ממנו עולה תמונה לפיה הנאשם הפסיק להגיע למפגשים הטיפולים, והליך השיקום למעשה הופסק. הבהרתי היום לנאשם את חומרת התנהלותו, אולם בסופו של יום, לאור גילו הצעיר, סברתי כי יש מקום לאפשר לו הזדמנות נוספת ואחרונה להשלים את ההליכים הטיפולים בשרות המבחן ולשתף פעולה עימם באופן מלא. אני ער לעמדת שרות המבחן מהתסקיר האחרון, אולם אודה לשרות המבחן, ככל שיעשה מאמץ נוסף להחזיר את הנאשם למסלול השיקומי, ויעדכן את בית המשפט בדבר תוצאות המהלך במסגרת תסקיר משלים אשר יוגש עד יום 24.1.23".

הנה כי כן, הנאשם קיבל הזדמנות נוספת לחדש את הקשר עם שירות המבחן ולחזור למסלול השיקומי, אלא שהתסקיר האחרון שהוגש (25.1.23), תיאר תמונה זהה לתסקיר שקדם לו. צוין כי הנאשם הגיע רק לשתיים מתוך שלוש פגישות שנקבעו עמו, לא הגיע לשתי בדיקות שתן שתואמו עמו, וגם כאשר הגיע לבדיקה השלישית נמנע מביצוע הבדיקה בתואנה כי הוא מתקשה להטיל מימיו בשל נוכחות בודק השתן במעמד הבדיקה. שירות המבחן התרשם כי על אף הצהרותיו, לא חל שינוי בהתנהלותו, הוא מתקשה להירתם לקשר טיפולי ומבטא חוסר פניות רגשית וקונקרטי לטיפול. למרות התרשמות שירות המבחן כי לנאשם נזקקות טיפולית, הדגיש שירות המבחן כי לא ניתן לבוא בהמלצה טיפולית.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ב"כ התביעה, עו"ד סולי לביא, בטיעון מובנה ומקיף, עמד בטיעונו על נסיבות ביצוע העבירה ועל הערכים המוגנים הנפגעים - שמירה על ביטחון ושלום הציבור, קניינו של הזולת והצורך לאפשר סביבה מוגנת לכל אזרח. ב"כ התביעה ציין כי: **"הגם שלא נלוותה לעבירה אלימות פיזית, האימה והפחד שהיו מנת חלקו של המתלונן כתוצאה מהמעשים של הנאשם והאחר, עולים באופן ברור וחד ערכי מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם"** (פר' עמ' 16, ש' 31).

התובע עתר לקביעת מתחם הנע בין 16 חודשי מאסר ל-60 חודשי מאסר, ומטיעונו עלה כי באופן רגיל, התביעה עותרת למתחמים מחמירים מזה שהוצג, אולם עתירתה הנוכחית נמוכה, בעיקר כיוון שכך הוצגה בעניינו של נאשם

2, שם ממילא הוסכם על עונש שיקומי כך שהמתחם היה פחות רלוונטי.

התובע סבר כי חרף הודאת הנאשם וגילו הצעיר, לא ניתן למקמו בתחתית המתחם, זאת נוכח התנהלותו בפני שירות המבחן, ועברו הפלילי הכולל הרשעה מבית המשפט לנוער בעבירות של גניבה, התפרצות לדירת מגורים והיזק לרכוש (שבוצעו בשנת 2016).

לאור האמור עתר התובע לעונש שלא יפחת מ-24 חודשי מאסר, וכן לצד מאסר על תנאי, להטלת קנס סמלי ופיצוי לטובת המתלונן.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד אמירא אניס, בטיעון סדור ונוגע ללב, עמדה על נסיבות ביצוע העבירה תוך שהדגישה את חלקו הלא מבוטל של נאשם 2 במעשים. עוד עמדה הסניגורית על השיקולים השונים שיש לזקוף לזכותו של הנאשם וכך טענה: **"באותו הלילה הנאשם הודה בתחנת המשטרה, הוביל את משטרת ישראל לנשק והודה בשלב החקירה. גם כאשר הוגש כתב האישום בחודש אוקטובר, ולאחר תיקונים מינוריים, הודה בכתב האישום המתוקן, חסך בזמן ציבורי, והביע חרטה כנה ואמיתית על מעשיו. נעשה ניסיון לבצע הליך של צדק מאחה, והיה ניסיון להתנצל מול המתלונן. הנאשם שהה במעצר כשלושה חודשים מאחורי סורג וברית, והנאשם חווה קשיים נפשיים גדולים, ובשיחות עם העו"ס מבית הכלא, הועלתה מצוקתו, ודיווחתי לקצינת האסירים שתשגיח עליו, והוא הושם כעציר השגחה"** (פר' עמ' 18, ש' 6).

נטען כי בנסיבותיו של האירוע, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת, יש לקבוע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית.

הסניגורית התייחסה בטיעוניה לרקע לביצוע העבירה - חובות לשוק האפור ובעיות כלכליות אליהן נקלע הנאשם בתקופת הקורונה, העומד גם כרקע לקושי הניכר בשיתוף פעולה עם שירות המבחן. בנסיבות אלה נטען כי אף אם המתחם המוצע על ידי ההגנה לא יתקבל, ניתן לסטות מטעמי שיקום גם בעניינו של הנאשם, כפי שהדבר נעשה בעניינו של נאשם 2, ולאפשר לו לרצות את עונשו בעבודות שירות, נוכח כבדת הדרך השיקומית שעבר, גם אם לא השלימה עד תומה.

8. הנאשם בדברו האחרון מסר את הדברים הבאים: **"לגבי ולגבי התהליך שלי, אני אישית רואה את הדרך הארוכה שעשיתי, ואני לא זוקף את זה לזכותי כי הייתי צריך לעשות את הדבר בעברי ולהבין אותם. היום אני נלחם על חיי, מדי יום לקום ולשמור על המסגרת. יש בעיה כלכלית מאוד קשה בבית. אני מבוגרת ועובדת בשתי עבודות. הימים שנעדרתי משרות המבחן לא היו כדי להיעדר. מה שהיה לי אישורים רפואיים הצגתי ומה שלא, לא הצגתי. אשר לבדיקות השתן - אמרתי שאעשה את הבדיקה אך לא הצלחתי למסור. אני רואה את האחריות שלי ומסוגל להתחייב להליך. יש קושי ענק בבית. אני אישית כבר אין לי חובות אך אני עוזר לאמא שלי לשלם את החובות שלה"** (פר' עמ' 19, ש' 20).

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

9. בתי המשפט עמדו פעמים רבות על החומרה הטמונה בעבירת השוד ועל פגיעתה בערכים חברתיים מוגנים שנועדו לשמור על שלום הציבור, על תחושת הביטחון האישי של תושבי המדינה, על שלמות גופם, ועל קניינם

נקבע כי בגזירת עונשם של עבריינים שהורשעו בעבירה זו, נדרש בית המשפט לשדר מסר ברור כי היא גוררת עמה עונש משמעותי.

ראו בהקשר זה ע"פ 4177/06 **מדינת ישראל נ' הויד, פס' 5** (21.6.2006): **"העבירה בה הורשע המשיב חמורה היא גם בנסיבות בהן לא נעשה שימוש בנשק. היא מבטאת אי קבלה של תפישות היסוד של החברה באשר לכבוד שיש לנהוג בגופו של אדם ובזכותו על רכושו. היא מבטאת תפישת שלפיה כוח הזרוע הוא שמכתיב את ההתנהלות וגורמת לכך שהציבור מתנהל בתחושה של חוסר ביטחון אישי, בידיעה כי פורענות עשויה להתרגש עליו גם בהלכו לתומו ברחוב, מידו של מי אשר מבקש לעשות רווח קל. אותם אזרחים תמימים זכאים ללכת ברחוב מוגנים מפני תוקף ואורב שאינו רואה לנגד עיניו אלא את עניינו שלו. בגזירת הדין בעבירה מסוג זה ראוי כי בית המשפט ייתן את הדעת, לצד נסיבותיו האישיות של הנידון והאפשרות לשקמו, גם לצורך לשלוח מסר ברור לפיו מי שנכון לבצע מעשים מעין אלה צפוי לעונש משמעותי שיבטא גם את פגיעתו הרעה בחברה, לצד שיקולי הענישה האחרים."**

10. ככלל, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים נגזרת מנתונו של האירוע, ודומיני כי במקרה דנן, מדובר בעוצמה לא מבוטלת. בקביעה זו, הבאתי בחשבון את הרכיבים הבאים:

התכנון שקדם לביצוע העבירה - הנאשמים הגיעו לקיוסק כשהם לבושים קפוצ'ונים שחורים שכובעיהם מכסים את ראשם, עוטים מסכות על הפנים ומצוידים בחפץ הנחזה כאקדח שחור. הצטיידות הנאשמים והעיתוי בו בחרו לבצע את העבירה מלמדים על התכנון שקדם לביצועה ויש לתת לכך משקל.

מקום ביצוע העבירה - בית המשפט העליון עמד על החומרה הטמונה בשוד חנויות נוחות בשורה של פסקי דין. ראה לדוגמא ע"פ 4812/12 **סעדייב נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (11.4.2013) שם נקבעו הדברים הבאים: **"עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפרי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועוברי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים 'עובדי הלילה' על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג 'כסף קל' בידעם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חייו ושלמות גופו מונחים על הכף. מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטרואמה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד. [...]** על בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול."

חלקו של הנאשם - הנאשם הוא מי שאחז בחפץ הנחזה לאקדח שעה שהנאשמים ניגשו אל המתלונן, ובהמשך היה זה שהוציא את הכסף מהקופה. במובן זה, לא ניתן להצביע על הנאשם כמי שחלקו שולי לביצוע העבירה ביחס לנאשם האחר, כטענת הסניגורית, אף שהיה זה נאשם 2 שביצע את הפעולה הנחזית לדריכת אקדח במטרה "לעודד" את המתלונן למסור לידיהם את הכסף.

הנזק - הנזק אותו יש לבחון הוא משולש - נזק רכושי, נזק פיזי ונזק נפשי. בענייננו, הגם שהמתלונן לא ניזוק פיזית, ברור כי עוצמת החוויה קשה וזאת בהינתן האימה האוחזת כל אדם בסיטואציה מעין זו, קל וחומר כאשר מכוון לעברו חפץ הנחזה לכלי נשק, כשאינן ביכולתו לדעת כי אין מדובר בכלי נשק אמיתי [ראו לעניין זה ע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** (9.3.2017)]. במישור הרכושי, יש משקל גם לסכום הכסף שנשדד (כ- 2,750 ₪).

צירוף הנתונים שפורטו לעיל, מלמד על פגיעה בעוצמה לא מבוטלת בערכים המוגנים.

11. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, ראיתי להפנות לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 475/20 **סורני נ' מדינת ישראל** (13.7.2022) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת כתב אישום שכלל שני אישומים, בעבירות של שוד לפי סעיף 402(א), של איומים לפי סעיף 192 ושל ניסיון גניבה, בכך שהגיע לחנות נוחות בתחנת דלק כשהוא עוטה "קפוצ'ון" ומצויד באקדח "צעצוע", ושדד כ-7200 ₪. לאחר מספר ימים שב לאותה חנות וניסה לשדוד אותה שוב באופן דומה, אך נמלט מן המקום. בית המשפט המחוזי קבע עבור שני האישומים יחד **מתחם ענישה שנע בין 16 ל-46 חודשי מאסר**, והטיל על המערער 19 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה ערעור על חומרת העונש, בציינו: "**בית משפט זה עמד לא אחת על חומרת עבירת השוד אשר מערערת את תחושת הביטחון הציבורית, ופוגעת בקניינם, ולעיתים אף בגופם, של אנשים תמימים אשר נקרו מבלי משים בדרכו של השודד... בשל חומרה זו, מדיניות הענישה הנוהגת היא לגזור עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח בעבירה זו, אף במקרים בהם לא נגרמה פגיעה פיזית משמעותית לקרבן העבירה**".

ע"פ 1223/21 **צ'חבריזזה נ' מדינת ישראל** (14.7.2021) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירה של שוד בנסיבות מחמירות בכך שנכנס בשעת לילה לחנות, כשפניו מכוסות באופן חלקי ובידיו סכין באורך כ-20 ס"מ, התקרב אל הקופאית שאותה עת ספרה את הכסף בקופה, נצמד אליה, אחז בכסף ומשכו מידיה. המערער החל לצאת מהחנות אולם המתלוננת תפסה בחולצתו על מנת למנוע את בריחתו. בתגובה דחף אותה המערער, וכתוצאה מכך המתלוננת נפלה על רצפת החנות ונחבלה ברגלה. המערער נמלט מהמקום כשברשותו סך של כ-23,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה שנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר**, והשית על המערער 45 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים ופיצוי למתלוננת בסך 7,500 ₪. ערעור לבית המשפט העליון על חומרת העונש נדחה לאחר שהמערער חזר בו מהערעור.

ע"פ 1167/21 **חוג'יראת נ' מדינת ישראל** (31.5.2021) - המערער הורשע כמבצע בצוותא של שוד בנסיבות מחמירות, בכך שהגיע, יחד עם אחר, לתחנת דלק לאחר שסיכמו ביניהם לשדוד כסף מחנות הנוחות בתחנה, ולשם כך הצטיידו במברג ובסכין יפנית, והסירו את לוחית הרישוי מרכבם. לאחר שאיימו על עובד חנות הנוחות ואף הפיל האחר בחוזקה מתקן נעליים שהוצב בכניסה לחנות, שדדו השניים 1,140 ₪ מקופת החנות ונמלטו מהחנות. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 18 ל-40 חודשי מאסר**, והשית על המערער 18 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. ערעור על חומרת העונש לבית המשפט העליון נדחה, בין היתר מתוך עקרון השוויון ואחידות הענישה בין המערער לשותפו לשוד.

ע"פ 3698/20 **מחאמיד נגד מדינת ישראל** (3.11.2020) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד (לפי סעיף 402 (א)) ובעבירה של נהיגה ללא רישיון תקף, בכך שנכנס לסניף בנק הדואר כשקסדה לראשו וכשהוא אוחז בחפץ הנחזה להיות אקדח ושקית. המערער דרש מהפקידות בסניף הבנק למסור

לידיו את הכסף באיומי ה"אקדח" והן הכניסו לשקית סכום של 11,183 ₪ לשקית. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם הנע בין 20 חודשים ל-4 שנות מאסר** וגזר עליו 30 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שצוין כי השימוש בחפץ דמוי אקדח הוא נסיבה לחומרה.

ע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** (09.03.2017) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של שוד (402 (א)) בכך שהגיע לתחנת דלק בשעת לילה כשהוא מצויד בתיק שחור ובו אקדח צעצוע, המערער פנה למוכר שהיה בגפו הניח את התיק על הדלפק והראה למתלונן את ה"אקדח". בהמשך דרש מהמתלונן את הכסף המצוי בקופה וכשגילה כי מדובר במטבעות דרש את השטרות שהיו מצויים בכיסיו של המתלונן (1,400 ₪). בהמשך הורה למתלונן להביא לו את הטלפון הנייד שלו וכן לכבות את מצלמות האבטחה. בית המשפט המחוזי קבע **בעניינו מתחם הנע בין 18 חודשי מאסר ל-36 חודשים** וגזר עליו 20 חודשי מאסר. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

ע"פ 1114/15 **גנאים נ' מדינת ישראל** (16.11.2015) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ועבירת שוד בנסיבות מחמירות בכך שהמערער ואחר הצטיידו בכפפות ובכלי הנחזה כאקדח והגיעו למכולת כשהם רעולי פנים, ערכו חיפוש על גופו של המוכר והורו לו תוך איומי "אקדח" לפתוח את הקופה ולהעביר להם את תוכנה (כ-5,000 ₪), כמו כן גנבו גם מכשיר DVD ותיק מסמכים של המתלונן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 18 חודשים ל-5 שנות מאסר וגזר על המערער 42 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה.

ע"פ 5368/14 **אברהם נ' מדינת ישראל** (08.09.2014) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות שוד בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע, בכך שקשר קשר עם אחר לשדוד תחנת דלק בשעת לילה מאוחרת. השניים הגיעו רכובים על קטנוע והבחינו בהימצאות מתדלק אחד לבדו בחדר העובדים. המערער נכנס לחדר העובדים כיוון חפץ הנחזה לאקדח לכיוונו של המתלונן ופקד עליו לשבת על הרצפה, דרש ממנו לקבל את כל הכסף שבחזקתו והמתלונן העביר לידיו תיק צד המכיל 600 ₪. המערער חבט בראשו של המתלונן באמצעות התיק ודרש גם את הטלפון הנייד שלו, משהבין כי לא מדובר במכשיר בעל ערך כלכלי רב השליכו, והמערער והאחר עזבו את המקום. בית המשפט המחוזי קבע **בעניינו מתחם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר** וגזר עליו 42 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. ערעור הנאשם שהוגש לבית המשפט העליון נדחה.

12. על יסוד כלל הנתונים שפורטו, נראה כי הרף התחתון של המתחם לו עתרה התביעה (16 חודשי מאסר), הוא מתון ביותר ויש מקום לאמצו. לצד האמור אציין כי אין בידי לקבל את עמדת התביעה ביחס לרף העליון של המתחם, בעיקר בהינתן הפער המשמעותי ביחס לרף התחתון.

בנסיבות אלה ראיתי לקבוע מתחם העומד ברף התחתון על 16 חודשי מאסר וברף העליון על 46 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים לנאשם

13. כעת, יש להידרש לעונש המתאים ולבחון, בין היתר, את טענת הסניגורית לפיה יש מקום לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם.

בכל הנוגע להליכי השיקום של הנאשם אומר כי אין בידי לקבל את עמדת ההגנה. אמנם, לנאשם נתוני פתיחה מורכבים, ונראה היה כי הוא נמצא על מסלול שיקומי, אולם בהמשך בעט הנאשם בדלי, נמנע מהגעה סדירה

למפגשים הטיפוליים, ואף נמנע מביצוע בדיקות השתן, ללמדך על קיומה של בעיה בהקשר זה. נראה כי כלל הגורמים הרלוונטיים, לרבות התביעה ובית המשפט, נרתמו לניסיונות השיקום, אולם הנאשם בחר, מטעמיו שלו, שלא לאחוז ולהיעזר ביד שהושטה אליו.

בנסיבות אלה דומני כי לא ניתן לקבל את עמדת ההגנה לסטייה מטעמי שיקום, ובלית ברירה - יש לגזור את דינו של הנאשם בגדרו של המתחם.

לצורך זה, ראיתי להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בנתוני המורכבים כפי שפורטו בתסקירים ובטיעונה של עו"ד אניס, בהודאתו במיוחס לו, ובעובדה כי לאורך המעקב הטיפולי לא ביצע עבירות נוספות. קיומה של הרשעה קודמת בעבירות רלוונטיות, הגם שמדובר בהרשעה שהיא פועל יוצא של עבירות שבוצעו בשנת 2016, מקשה על אימוץ הרף התחתון של המתחם, ואם בכל זאת ראיתי לאמצו, עשיתי כן תוך מתן משקל מסוים לאופן בו התנהל הנאשם בתחילת ההליך הטיפולי ולמאמציו באותה תקופה.

סיכום

14. על יסוד כלל השיקולים שפורטו ראיתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 16 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (23.9.20-3.12.20). הנאשם יתייצב ביום 11.6.23 בשעה 08:30 במתקן ניצן או במתקן אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

(ב) 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע.

(ג) 3 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון.

(ד) פיצוי למתלונן בסך 2,000 ₪ אשר ישולם ב-4 תשלומים חודשיים שווים, החל מיום 1.6.23 ועד לסיום התשלומים. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מלא.

ניתן צו למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ט אדר תשפ"ג, 22 מרץ 2023, במעמד הצדדים.

בני שניא, שופט
סגן נשיא

